

Una moneda a l'aire

La sisena setmana de la vista oral pel 'cas dels vestits' tanca la prova documental i exhibeix els informes definitius de les parts. És l'hora, doncs, d'un tribunal popular tan inexpert com enigmàtic: abans de divendres emetrà el seu veredict. I després de tantes hores i de tantes declaracions a la sala, la decisió no sembla gaire clara.

Dilluns 16

Fart que el magistrat Climent li cride l'atenció, avui Francisco Camps opta per cridar-la tot solet i per fi en silenci. Per això llegeix sense amagar-se'n gens ni mica –com si la sala de vistes fora una biblioteca– un exemplar de *La ruta antiga de los hombres perversos*, una obra de l'antropòleg René Girard que tracta de la figura del boc expiatori des del punt de vista de la vida del sant Job.

Segons que explica el resum del llibre, Job, “després d’haver-ho perdut tot, va ser repudiat per familiars i conciudadans”, i Camps, que deu sentir-s’hi reflectit, no s’està de mostrar paràgrafs concrets al seu advocat, Javier Boix, que no se’n sap avenir, atent com està a la prova documental que aquest dilluns continua mostrant la fiscalia. Però fou

Francisco Camps i Ricardo Costa sabran aquesta setmana el veredict del tribunal popular que els ha de jutjar.

Boix qui va emfasitzar el vessant cristià de l'ex-president, tot remarcant el valor moral que amagava el malnom *Curita*, i fou Mariano Rajoy, l'actual president espanyol, qui va posar sobre la taula el nom de Job. Era l'octubre del 2009, quan el *cas Gürtel* havia agafat embranzida i acabava d'esclatar no sols el *cas dels vestits*, sinó també el del presumpte finançament il·legal del PPCV. Aleshores Rajoy va assegurar que la corrupció li semblava una “porqueria”, que “no pot pertànyer al PP qui no ha fet allò que ha de fer” i que, atenció, “la paciència és una virtut i, de sant Job, només n’hi ha hagut un”.

Al galleg, la paciència se li va acabar el 20 de juliol passat, quan va tancar cinc dies surrealistes en què la notícia de l'obertura de judici oral a Camps havia estat seguida d'un silenci sepulcral de la cúpula del PP i del PPCV. Rajoy va collar Camps i va instar-lo a declarar-se culpable –signar l'escrit de conformitat que evitava la vista, tal com van fer dos dels quatre encausats, Víctor Campos i Rafael Betoret– o bé a defensar-se de les imputacions sense exercir alhora el càrrec de president valencià. Una dicotomia que va recloure Camps, encaboriat, més de cent hores i que, després de tanta indecisió,

li feu acceptar totes dues eixides, ço és: dimitir el càrrec i anar a judici *alliberat* de les seues responsabilitats polítiques. La seua pretensió primera, però, fou compatibilitzar el govern amb el TSJCV i, més tard, declarar-se culpable i continuar de president. Dos carrerons sense eixida que a Camps, però, li semblaven avingudes al futur.

Avui Camps llegeix la penosa vida de Job i Costa ha fet una ullada al diari, doncs. La jornada torna a ser tediosa. Els onze integrants del jurat –els nou titulars i els dos reserves– revisen tota la documentació que els posa a l’abast la fiscal Segura, que ja acumula tres dies d’exposició. Acaba amb una mascletada curta però intensa, atès que ordena llegir al secretari judicial els dos escrits de conformitat que el famós 20 de juliol del 2011 van signar Campos i Betoret, el segon dels quals fins i tot ha remès al magistrat la roba que va reconèixer regalada.

Un cop llegits, arriba el torn de l’acusació popular, representada pel lletrat Virgilio Latorre, que s’afanya a trencar l’atonía que es respira a la sala amb un conjunt de converses telefòniques que animen tothom. De fet, a Camps se li acaba la paciència amb Latorre, tanca el llibre, aixeca el cap i fa el posat estoic dels grans enregistraments. La seua esposa, Isabel Bas, com sempre a la primera filera del públic, fa cara de cansada, i no és gens estrany, perquè ahir diumenge vora un centenar de persones que s’havien manifestat al centre de València contra les retallades del govern d’Alberto Fabra van acabar la protesta amb una visita als voltants de l’edifici on resideix la família ex-presidencial –una cosa inèdita– en què van proferir crits contra Camps i la corrupció. Una seguidora impenitent de l’ex-president reconeix al carrer que “Isabel s’ha passat la nit plorant”.

“No podem fer una cosa tan irregular”, se sent a la primera conversa. Parlen Álvaro Pérez i l’alcalde de la Nucia, Bernabé Cano, un campista que va convertir la seua bella població entre mar i muntanya en l’oasi i el retir espiritual de la trama. A continuació, mentre Pérez dialoga amb Pablo Crespo, aquest li etziba un “t’estima de veritat” en referència a Luis Díaz Alperi, aleshores alcalde d’Alacant, també campista i receptor de regals luxosos de part dels *gürtelians*. Pérez confessarà igualment a Cano que el veu “com a conseller d’Indústria”, atès que “Belén Juste va de puto culo, la hija de puta”.

En unes altres converses interceptades que també proposa Latorre, Pérez diu a Pablo Crespo que Camps és un “gilipollas” a qui “clavaria dues hòsties”, afegeix que “va de sobrat, el fill de puta” i es refereix al gabinet de Presidència com “un equip de merda”.

Onze jutges d’un jutjat...

Un jurat de predomini masculí i d’edat mitjana jove decideix aquesta setmana la innocència o la culpabilitat de Francisco Camps i Ricardo Costa. En tracem el perfil dels membres, tot ometent-ne les identitats.

1. La portaveu. A la primera filera i més a prop del jutge que ningú seu la portaveu del jurat, escollida per sorteig el dia que es va conformar el tribunal. Es tracta d’una jove de menys de trenta anys i ulls grossos que al llarg de la vista ha tingut una actitud força expectant. Des de l’inici també va mirar d’acostar posicions amb el seu veí de banc, el número 2, d’una edat semblant a la seua. Tot i que aquest no hi interaccionava gaire, a la fi han bescanviat somriures i s’han constituït com una de les dues parelles amb més sintonia del grup. Ha pres notes –de més a menys–, alhora que no evitava mirades al públic, però no ha exercit el paper de líder que la seua funció a la seu del tribunal podria haver-lo animat a acomplir.

2. El tímid. Amb la seua veïna, la número 1, són els dos integrants més joves del jurat. Tímid i de poques paraules, els primers dies amb prou feines si va ser capaç de mirar als ulls la seua companya. Sempre atent, les darreres setmanes ha estat més loquaç i ha conversat una mica amb els números 1 i 3, amb els quals observava els papers de la prova documental. Acne, anell al dit polze, arracada a l’orella esquerra i cabells curts amb petita cresta, és el més baixet però exhibeix una complexió atlètica. Quan riu, el banc sembla menjar-se’l tot d’una i amb prou feines si se li veu el cap. Serios gairebé sempre, quan les parts han intervingut semblava escoltar un himne. A les sessions més llargues no

ha dubtat a observar detingudament la vista amb els braços recolzats a la taula i el cap a sobre.

3. L’atent. Una mica més gran que els números 1 i 2, però no gaire més, amb barba escassa i ben afaitada, ha estat el més observador de tota la primera filera. Només els dos reserves han demostrat tanta atenció i tan continuada. Vestit sempre de manera informal, s’ha relacionat igualment a esquerra i dreta, però tot indica que ha sintonitzat més bé amb els primers. Semblava tenir una idea ben formada del cas des de bon començament, però això no ha evitat que s’hi haja concentrat absolutament. Ha apuntat força coses i el seu aire seriós ha deixat pas, a voltes, a somriures sincers.

4. L’encomanadís. Amb el número 5, conformen l’altra parella amb una relació més fluida. De fet, n’han tinguda bastant. Entre 40 i 45 anys, com el seu company, té un aspecte més envellit i a l’inici s’ho mirava tot amb serietat i força distanciament. A mesura que sintonitzava amb el número 5, però, semblava decantar-se clarament per

El torrent verbal és excessiu. Climent suspèn la vista fins dimecres al matí, quan Latorre continuarà amb l'àudio-fòrum.

Dimecres 18

—Acabe d'enviar un SMS al presi, a veure si em contesta.

El dia comença amb aquest comentari de Pérez a Costa. Perquè Orange Market treballava per a l'administració valenciana, i l'administració valenciana tarda molt a pagar. Per això Costa i Pérez miren d'agilitar els terminis a través del vice-president primer del Consell d'aleshores, Vicente Rambla.

El fil directe que Álvaro Pérez manté amb Camps i la seua família queda palès quan fa saber a Costa que “a la tarda vaig amb els meus fills i la meua dona a casa d'Isabel Bas”... On teòrica-

ment exercia de conseller, en el sentit més ampli de la paraula.

De zaplanistes, en canvi, no n'apareix cap. Concentrats en el *cas Brugal*, en resten al marge completament. Ja ho diuen Ric Costa i Alvarito a una de les converses que també demana Latorre: “Allò és un vesper”, i per això el primer proposa al segon —no al revés— que diga a Camps que el nomene “conseller de Presidència mantenint el càrrec orgànic” a fi de tenir més capacitat de pressió sobre els reaccionaris del sud. És la primera volta en 23 dies de judici que Costa —sempre seriós— mira Camps amb un somriure obert a la cara. Però aquest, que s'ha passat la vista content com un gínjol, no li'n dedica cap.

Latorre conclou el seguit d'enregistraments amb uns altres d'intervinguts mentre Pérez era a Fitur, on Orange Market organitzava el pavelló valencià. Després fa a mans del tribunal tot de documentació que no ha mostrat

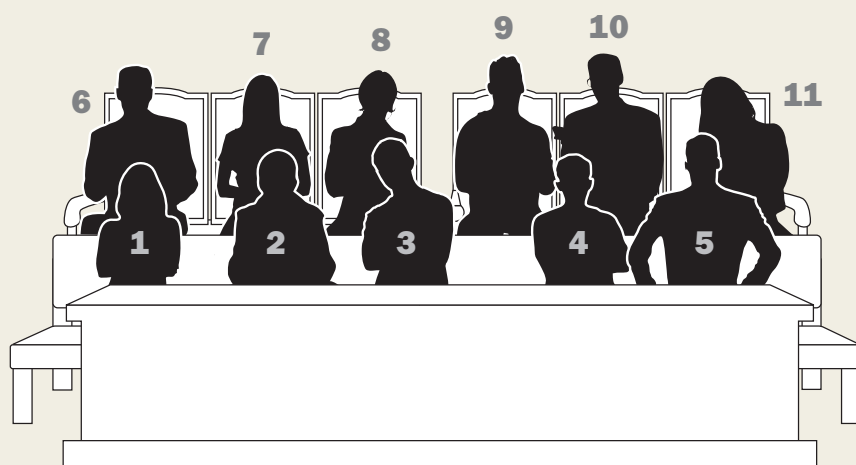
encara la fiscalia i, com va fer aquesta, acaba amb dos documents d'impacte total: els escrits de conformitat que van estar a un pas de signar Camps i Costa, que el 20 de juliol havien acordat amb Campos i Betoret de declarar-se culpables però que a la fi no hi van acudir. Sengles escrits ja tenien el vist-i-plautant del jutge Climent com dels advocats respectius.

Quan Boix, el de Camps, comença a presentar la prova documental, tothom es demana quins papers farà veure al jurat. I el primer que aporta és ben curiós, perquè es tracta d'un informe del Consell Jurídic Consultiu (CJC) del 2010, l'òrgan consultiu de la Generalitat de què ara forma part l'ex-president Camps com a membre nat, en què els consellers certifiquen que Camps no tenia capacitat contractadora.

De papers, en presenta pocs. En “designa” desenes i desenes que ja han vist els membres del tribunal perquè

l'absolució i ha passat a mostrar-se molt rialler. Amb menys evidència que el company de banc, la seua receptivitat quan intervenien les defenses ha mutat en un cert desinterès quan parlaven les acusacions. Ha fet l'efecte de ser el típic jove que riu les gràcies i segueix el ritme que marca el líder de la colla. A la prova documental això ha estat ben visible: miraven els papers alhora i el company li assenyalava allò que havia de veure i allò que no.

5. L'exhibicionista. Clarament erigit en el líder, el seu emplaçament al si del tribunal —a l'extrem dret de la primera filera i més a prop del públic que no la resta— encara ha destacat més el seu afany de protagonisme. És qui més ha rigut, qui més ha parlat —amb la mà tapant-se la boca— i qui més ha observat el públic i els dos acusats, amb molta diferència. En ocasions ha ordenat callar als companys i va captivar ràpidament el número 4, a qui fins i tot agafava del muscle. Més elegant que la resta, també ha lluit el rellotge més cridaner. Amb clenxa al mig, s'ha pentinat amb les mans insistentment.

Ha pres menys notes que la majoria i no ha dubtat a fer gestos de desaprovació en alguna intervenció de les acusacions. Ha mirat d'estendre la seua influència més enllà de la primera filera, tot adreçant-se amb reiteració al número 9 —molt receptiu— i al reserva primer, que seia darrere seu. Ha fet ostentació de la seua complicitat amb el públic, sobretot amb alguns familiars de Camps, i l'ex-president tampoc no ha tingut inconvenient a mirar-lo, sabedor que li és procliu i que pot

ser una cèl·lula expansiva de la teoria conspirativa dins del jurat. Quan les acusacions han aportat alguna dada molt rellevant, ha arribat a negar amb el cap i ha parlat de seguida amb alguns companys per a rebaixar-ne l'efecte. Si els onze membres del jurat hagueren fet un viatge, ell els hauria marcat la ruta.

6. L'espectador. Rere la portaveu, a l'inici de la segona filera i a l'extrem oposat al líder, hi ha hagut un jove

els consulten “quan els vinga de gust, no cal ara”, però malgrat tot alguns integrants clarament favorables dediquen més esforços a veure'n alguns que no han fet abans.

Una breu intervenció de Casanueva, l'advocat de Costa, tanca la prova documental. Demà serà el moment de les conclusions i els informes finals.

Dijous 19

Un mes després de la data prevista, les parts presenten a partir d'avui les conclusions i els informes finals respectius. Les acusacions, un cop analitzades les proves i escoltats els testimonis, augmenten la llista de la compra de Costa i redueixen la de Camps. La del primer passa de 14.000 euros a 13.000, aproximadament, i la del segon, de 7.000 a 10.000. I les defenses, òbviamment,

neguen els obsequis i proclamen la innocència dels seus clients.

Tot seguit comença a exposar el seu informe definitiu la fiscal Segura, que d'entrada adverteix —com ja féu la seua companya Sabadell el primer dia— que el ministeri públic “vetlla per la legalitat i pels drets dels ciutadans”, siguen del color que siguen els acusats, i que aquest “no és un judici polític”, sinó que “fou Camps, que el primer dia digué que venia a demostrar que els valencians havien votat un president innocent”.

Segura mira de convèncer el jurat i assegura que les proves són clares, per bé que ells no hi hagueren estat presents en el moment del delictes. “Sovint un homicidi no l'ha presenciat ningú, però resulta evident”, argumenta, i enumera divuit motius pels quals la fiscalia troba que cal declarar culpables Camps i Costa. Explica la diferència entre els treballadors de les botigues

que encara ho són —opacs— i els que ja no hi tenen relació. Precisa que les peces de roba regalades van ser 89 i que el telèfon de Pérez tan sols va ser intervingut entre el novembre del 2008 i el febrer del 2009, per a fer entendre que les converses edulcorades amb Camps i família provenien d'abans. I demana al tribunal quantes voltes han rebut regals, tant ells com els seus familiars, de tant de valor i en canvi de no res.

—Les peces del trencaclosques encaixen, ara és el vostre torn. Actueu segons què us dicte la consciència.

Continua el lletrat Virgilio Latorre, que anuncia una innovació “que mai no he vist a cap judici”, però que considera necessària per tal d'explicar la procedència dels presumptes regals i la forma de pagament. I, en efecte, *ipso facto* engega la pantalla i comença a mostrar gràfics esquemàtics i vídeos amb declaracions que s'han vist a la sala i que en donen fe. Abans, però,

una mica més gran que ella però que ha passat força més desapercebut. De tarannà introvertit, només després de molts dies va establir alguna conversa breu amb els números 1 i 2. Amb la seua companya a l'hora de revisar la documentació, la número 7, el tracte ha estat mínim. L'únic que ha arribat a adormir-se en una sessió, sí, però l'únic que ha emès preguntes als declarants: les tres que va fer el jurat porten la seua signatura. Ha adoptat una posició d'espectador neutral, però el seu interès a seguir el procés fa pensar que, en realitat, ha estat dels més interessats.

7. L'estàtua. Impertèrrita, la jurat número 7 —una dona d'edat mitjana— tan sols ha canviat de cara en posar-se o llevar-se les ulleres... Fins que no van intervenir les acusacions a la fase documental i a la presentació dels informes definitius, moment en què va deixar anar algun assentiment amb el cap. Ni ha parlat ni ha rigut ni s'ha adormit, però, i ha adoptat un posat habitual d'estranyesa, com si se sentira la convidada de pedra. Més activa cap al final, tanmateix.

8. La incògnita. Una dona d'edat avançada i cabells rojos arrissats, ha estat la més veterana del jurat. Amb pinta d'actriu, ha observat els documents amb el número 9, influït pel radi d'acció del número 5. Ella, però, se n'ha mantingut més distanciada, per bé que aquell també ha mirat d'explicar-li coses. Elegant sense excessos, la seua actitud també ha estat de les més contemplatives. Ha efectuat ben pocs gestos d'aprovació o de desaprovació.

9. L'influenciable. Jove com els números 1 i 2, aquest ha estat més obert a les indicacions del número 5. Hi ha bescanviat somriures a dojo i ha adoptat una posició descreguda en ocasions. Clarament influenciable, no ha dubtat a atendre les explicacions de l'extrem dret de la primera filera. S'ha passat mig judici amb la mà a la barbata, com pensant, i s'ha fet un fart de mirar cap al sostre.

Reserva 1r. El professional. Tot i el paper subaltern que ha tingut, l'actitud d'aquest jove de complexió forta que supera la trentena ha estat la

d'un professional de cap a peus. No decidirà res si no emmalalteix o es declara recusat algun dels nou membres titulars, però, amb tot, s'ho ha pres amb molt interès. Ha dialogat bastant amb els números 4, 5 i 9, sense caure en la complaença. Amb la comunicació no verbal, els ha dut la contrària si ha calgut. Amb la reserva 2a, han observat documents de manera més primmirada que no alguns titulars. Rialler però atent.

Reserva 2a. La sabuda. Amb carpeta i bolígraf a la mà dreta, aquesta dona d'uns 45 anys amb uns ulls tan petits que semblaven adormits ha estat una de les més interessades del grup. Ha apuntat com ningú i s'ha mostrat clarament interessada, gràcies a la informació que segurament havia llegit abans. No ha tingut cap contacte verbal amb el número 5, que ha seguit als seus peus. Amb el reserva 1r ha examinat documents de manera calmada i amb gestos que feien pensar que relacionava diverses dades i situacions. Vestida de manera juvenil i informal, segurament és qui més concentrada ha estat.

deixa clar al jurat que “Camps i Costa són com vosaltres, dos ciutadans com vosaltres, no pensem que són un ex-president i un ex-secretari general”, i els demana que siguin “sans i honestos”, que rebutgen “el compadiment” a l’hora de jutjar-los i que decideixen ara, “un cop heu presenciats totes les proves practicades”, de les quals “no podeu restar al marge”.

Latorre els fa saber que “heu tingut a les mans documents que mai no hauríeu pensat que tindríeu al vostre abast” i que això “us ha permès de fer la traçabilitat dels regals”. Resumeix les adjudicacions públiques aconseguides per la trama –sense contracte públic, amb fraccionament o per procediment negociat, després d’haver estat convidades tres empreses del mateix grup– i les peces de roba que “almenys” van rebre els acusats. Un “almenys” que no s’està de repetir i que deixa intuir que, de roba, en van rebre molta més, la qual cosa, però, “no hem pogut comprovar”. Segons el recompte, Camps s’endugué de Milano tres vestits i tres americanes –i tres vestits més que retornà–, i de Forever, set vestits, quatre parells de sabates, quatre corbates i una americana.

“Al Capone, malgrat tot els delictes, tan sols va poder ser enxampat per la caixa B, com ací”, expressa Latorre, que puntualitza que el cap de la trama, Francisco Correa, “volia que li digueren *don Vito*”. I de seguida nega “la teoria de la conspiració, en què hauríem participat treballadors de les botigues, la fiscalia, la brigada de la policia contra els delictes econòmics, els bancs, els perits d’Hisenda i aquesta acusació”, a més de recordar la frase que, segons el sastre Tomás, va dir Camps en saber que el cas s’havia fet públic: “Treu-me d’aquest embolic i ací baix mai no et faltarà res.” Latorre recorda que dos dels quatre acusats a la causa van declarar-se culpables i demana al jurat un desig:

–Sigueu justos.

Divendres 20

Avui acaba el judici. Dilluns començarà la deliberació del jurat, però el tribunal escolta abans els informes finals de les defenses, començant per la de Camps.

D’esquerra a dreta, els lletrats de Costa i Camps, Juan Casanueva i Javier Boix; el de l’acusació particular, Virgilio Latorre; i els tres representants del ministeri fiscal: l’anticorrupció de València, Jesús Carrasco, i les fiscals madrilenyes Miryam Segura i Concepción Sabadell.

Javier Boix es nota ressentit, descontent pel fet que Latorre fera servir ahir les noves tecnologies –“ja envellides”, dirà més tard Casanueva– per tal de resumir la causa. Boix presenta el seu client com una “víctima” a qui la trama ha “venut”:

—Es van vantar de conèixer-lo i van utilitzar el seu nom per tal d’apuntar-se un punt i guanyar alguna cosa.

Boix torna a presentar Camps com una persona austera, l’humanitza tant com pot i explica que açò ha estat “un suplicí autèntic”, que fins i tot “va obligar-lo a dimitir a fi de poder defensar la seua dignitat”.

—En aquesta ciutat no hi ningú, ni tan sols els seus enemics polítics, que dubte de l’honestetat de Camps.

La defensa de l’ex-president diu que les peces de roba no han deixat de ballar en tot aquest temps i que “si demà tornara a començar el judici, la xifra variaria de nou”. La possibilitat del blocatge –si el tribunal, de nou membres, no arriba a un mínim de set condemnes o a un mínim de cinc absolucions, després de tres votacions– plana sobre la sala com una àguila reial.

Boix conclou, com no podia ser altrament, recordant que, en cas de dubte, el tribunal no ha de condemnar el seu client, i recorda que el judici “ha tingut un caire polític” a què ha

contribuït, deixa entreveure, el fet que el ministeri fiscal haja estat integrat per tres persones, “cosa que no he vist ni als judicis d’ETA”.

Juan Casanueva, el lletrat de Costa, en remarca el perfil polític i mai institucional del seu representat, “a qui ningú no ha vist mai a Milano ni a Forever Young, segons que tots els declarants han reconegut”. Casanueva insisteix en el fet que l’acusació popular siga la de quatre diputats del PSPV-PSOE i que hi haja tres fiscals dedicats a aquesta causa. Sobre les converses, llegeix la declaració pública que Costa va llegir quan es van fer públiques, quan va sentir-se “avergonyit” i “penedit”, alhora que va recordar que es tractava de trucades “privades”. El seu advocat explicita que en cap conversa no es parla de regals, però que si n’hi haguera hagut no hauria estat pel seu càrrec, que no tenia capacitat adjudicatària. A diferència de Camps?

La qüestió és que Costa renuncia a la darrera paraula en sentir-se plenament reflectit en el seu lletrat, però l’ex-cap del Consell sí que parla. Ho fa dret, solemne, i mirant el jurat. Els diu:

—Sóc innocent i vinc a buscar la justícia que imparteixen els meus conciutadans.

Victor Maceda